

UOT-811.11-112

Səhifə: 89-94

<https://doi.org/10.59849/2663-8967.2025.2.89>

Jalə Məmmədova
Azərbaycan Dillər Universiteti,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru
Jallxan@gmail.com

İSLAM MƏDƏNİYYƏTİ İLƏ BAĞLI YARANAN TERMİNLƏRİN İNGİLİS LEKSİKASINDA YERİ

XÜLASƏ

Məqalədə islam mədəniyyəti ilə bağlı yaranan terminlərin ingilis leksikasında yeri müəyyənləşdirilmişdir. Qeyd edildiyi kimi dünya dilləri arasında qarşılıqlı əlaqələrin inkişafı müxtəlif amillərin təsiri ilə yaranır. Bu cür əlaqələr müxtəlif dünya dillərinin lüğət tərkibinin zənginləşməsinə və hər bir dilin inkişaf prosesinə təsir edir. Qarşılıqlı əlaqələr nəticəsində nominasiyası zəruri olan sözlərin mühüm bir hissəsi başqa dillərdən hazır şəkildə qəbul edilir. Xalqlar arasında mədəni əlaqələr sırf əməkdaşlığı reallaşdırmaqla yanaşı dil əlaqələrini artırır və beynəlmiləl leksik status qazanaraq ingilis dilinin leksik təbəqəsini zənginləşdirir. Bu terminlər müxtəlif sistemli dildə forma və məzmunca uyğun şəkildə işlənir və beynəlmiləl leksikanın əsasını təşkil edir. İngilis dilinin lüğət tərkibinin inkişafında islam mədəniyyətinin mühüm rolu olmuşdur. Müəyyənləşdirilir ki, dünyanın aparıcı dillərindən olan ingilis dilində islam mədəniyyəti ilə bağlı beynəlmiləl leksika, yaxud leksik-terminoloji vahidlər bu dilin leksik tərkibinin müəyyən hissəsini təşkil edir və bunların işlənməsi də müəyyən tarixi zərurətlə bağlıdır.

Açar sözlər: terminologiya, anlayış, peyğəmbər, hədis, terminləşmə, nominativləşmə, məfhum, termin.

Giriş: Yaxın və Orta Şərqdə orta əsrlərdə islam mədəniyyəti yüksək səviyyədə inkişaf etmişdir. Xüsusilə, VI əsrdən başlayaraq Şərq müsəlman mütəfəkkir və alimləri yazdıqları əsərləri ilə dünyada tanınmışdır. Yeni tarixi şəraitə uyğun olaraq İslam dövrünün ehkam və nəzəriyyələrindən istifadə edilərək Şərq fəlsəfəsi yaradılmışdır. Bununla yanaşı Quranın mətni VII əsrdə yazılmış və onun fəlsəfi mənalari müxtəlif istiqamətlərdə tədqiq edilmişdir. Qədim fəlsəfi hissi öyrənən və dini mühakimələrin metod və prinsiplərindən xeyli dərəcədə fərqli olan fəlsəfə Quranın və hədislərin izahına əsaslanan müsəlman ilahiyyatının əsasını qoyur. Orta əsr ərəb əlyazmalarının ən böyük qrupunu təşkil edən fiqh əsərlərində elmi nəzəriyyələr irəli sürülürdü. VII-VIII əsrlərdə şəriət və onun qanunlarını riayət etməklə Allaha qovuşmaq konsepsiyası sufilinin əsası olan təriqət konsepsiyası ilə yanaşı təhlil olunurdu. Eləcə də dini elmlərin müxtəlif metodları sistem halında təhlil edən dini əsərlər yazılmışdır. Orta əsrlərin İslam dini ilə müasir İslam dilində ruhanilərin və əhalinin dini təhsil alması ilə bağlı bir sıra dərslərdə onların səciyyəvi əlamətləri araşdırılmışdır. Sufizmi və İslam arasında əlaqələrin ilahiyyatçılar tərəfindən hüquqi əsasları müəyyənləşdirilmişdir. Xalq ehkamları dini ehkamlara çevrilərək müxtəlif ehkamların yaranmasına səbəb olmuşdur. Şərq ölkələrinin Qərb sivilizasiyasına qovuşması nəticəsində yeni anlayışlar meydana gəlmişdir. Qərbin timsalı əsasında modernləşdirilmə ideyası səciyyəvidirsə Şərq aləmində müsəlman teologiyasında sosial məqamlara diqqət gücləndirilmişdir. Kəskin, siyasi və sosial mübarizə ilə səciyyəvi olan müasir dövrdə İslam və elmin qarşılıqlı münasibətləri problem kimi bütün dünya dillərində tədqiq olunur. Aparılan bütün nəzəri tədqiqatlar əsasında yaranan terminlər dünya dillərinə daxil olmuşdur.

Dünya dilləri arasında qarşılıqlı əlaqələrin inkişafı müxtəlif amillərin təsiri ilə yaranır. Bu amillərdən başlıcası ölkələr arasında ictimai-siyasi əlaqələrin genişlənməsi ilə bağlıdır. Qarşılıqlı əlaqələrin genişlənməsi ictimai hadisə olan dilə də təsir edir. Bu cür əlaqələr müxtəlif dünya

dillərinin lüğət tərkibinin zənginləşməsinə şərait yaradır. Dillərin obyektiv şəkildə qarşılıqlı zənginləşməsi hər bir dilin inkişaf prosesinə təsir edir. Yəni cəmiyyətdə baş verən hadisələrlə bağlı yeni anlayışların yaranması onların nominasiyasını zəruri edir. Qarşılıqlı əlaqələr nəticəsində nominasiyası zəruri olan sözlər başqa dillərdən hazır şəkildə qəbul edilir və bir dildə anlayış və məfhumların ifadə olunmasına şərait yaradan dil proseslərindən birinə çevrilir.

H.Həsənov yazır: “Dillərin qarşılıqlı zənginləşməsi məsələsi millətlərin və xalqların, onların mədəniyyətlərinin qarşılıqlı əlaqəsi və qarşılıqlı zənginləşməsinin qanunauyğunluqlarından doğur. Dillərin bir-birini zənginləşdirməsi, başqa sözlə desək, dillərin qarşılıqlı əlaqəsi nəticəsində bir dilin başqa dildən söz alması əksər hallarda dillərin təbii ehtiyacından bəhrələnmişdir. Yeni yaranan məfhum və anlayışları ifadə etmək üçün dilin özünün müvafiq vahidləri olmadıqda başqa dilə müraciət olunur, digər dilin leksik sistemindən söz və ifadələr alınır”[3, s. 48]. Qeyd edildiyi kimi milli dillərin leksik tərkibinin zənginləşməsində başqa dillərdən terminlərin alınması zərurəti yaranır.

Bu proseslə bağlı olan söz yaradıcılığı qarşılıqlı əlaqələrinin və qarşılıqlı zənginləşmənin qanunauyğunluqlarının tədqiqi dilçilikdə aktual problemlərdəndir. İslam mədəniyyətinin inkişaf arenasının genişlənməsi sayəsində milli dillərdə beynəlmiləl fond çoxluq təşkil edir. İslam mədəniyyəti yaranma tarixinə görə qədimdir. Sonralar islamın siyasi və sosial rolunun güclənməsi, müsəlman teologiyasının inkişafı, müsəlman ölkələrinin siyasi inkişafı, xüsusilə, islam ilə elm arasında qarşılıqlı ziddiyyətlərin olmadığı və nəzəri cəhətdən əsaslandırılması, yeni baxışların yaranması islam mədəniyyətinin inkişafını özündə əks etdirən yeni anlayışların yaranmasına səbəb oldu. İslam dini ilə bağlı terminlər dünya dillərinə keçərək onları zənginləşdirir. Dillər arasında belə qarşılıqlı təsirlər dilləri milli çərçivədən çıxarır və beynəlxalq əlaqələrin formalaşmasını və inkişafını sürətləndirir. Xalqlar arasında mədəni əlaqələr sırf əməkdaşlığı reallaşdırmaqla yanaşı dil əlaqələrini də artırır. Lakin dillərin leksik fondunda işlənmə sferasına görə geniş yeri ilə seçilən islam dini ilə bağlı beynəlmiləl sözlər müxtəlif tədqiqat prizmalarından araşdırılsa da onların linqvistik baxımdan araşdırılmamışdır. Lakin bu terminlər beynəlmiləl leksik status qazanaraq ingilis dilinin leksik təbəqəsini zənginləşdirir. İngilis dilinə daxil olan bu terminlər eləcə də müxtəlif sistemli dillərdə forma və məzmunca uyğun şəkildə işlənir və beynəlmiləl leksikanın əsasını təşkil edir.

Dillərin qarşılıqlı təsiri cəmiyyətdə baş verən müxtəlif tarixi dövrlərdə fərqli xarakter daşmışdır. Belə ki, ictimai-siyasi hadisələrlə bağlı olaraq onların təsir istiqamətləri dəyişmiş və bir dilin digər dilə təsiri zaman keçdikcə fərqlənmişdir. Hazırda bütün dünya dilləri ingilis dili ilə qarşılıqlı əlaqədə inkişaf edir. Bununla yanaşı ingilis dili də bu dillərlə qarşılıqlı əlaqədədir. İngilis dilinin lüğət tərkibinin mühüm hissəsini başqa dillərdən alınan sözlər təşkil edir. İngilis dilinin də leksikasının formalaşmasında beynəlmiləl terminlər üstünlük təşkil edir. Beynəlmiləl terminlərin özü də müxtəlif dillər əsasında formalaşır. Ona görə də dillərin leksik təbəqəsinin yaranmasında mənbə dil kimi dünyanın bütün inkişaf etmiş dilləri iştirak edir. S.A.Sadıqova yazır: “Beynəlmiləl terminlərin yaranması elmi-texniki nailiyyətlərin təsir dairəsinin genişlənməsi və dünya xalqlarının qarşılıqlı əlaqəsinin nəticəsi kimi özünü göstərir. Belə qarşılıqlı təsirlər dilləri məhdud milli çərçivədən çıxarır, xalqlar arasında dil əlaqələrini artırır. Dillərin qarşılıqlı şəkildə bir-birinə təsiri və daha güclü elmi-texniki nailiyyətlər əldə edən, elmi kəşfləri ilə seçilən xalqların dillərinin təsiri ilə başqa dillərdə yeni yaranan anlayışı ifadə edən terminin alınması dillərdə ortaq leksik vahidlərin formalaşmasına səbəb olur”[6, s. 718]. Belə dil vahidləri mənsub olduqları dillə yanaşı dünyanın bir sıra dillərində işləndikdə beynəlmiləl leksik fondun vahidinə çevrilir. Bu baxımdan leksik təbəqəni təşkil edən bu dil vahidlərinin beynəlmiləlləşməsində müxtəlif aralıq dillərinin də özünəməxsus rolu olur. “Həqiqətəndən ibarətdir ki, heç bir dil hər hansı başqa dilə zor gücü ilə öz vahidlərini qəbul etdirə bilməz. Bir dildən başqa dilə söz və terminlərin keçməsi tarixi şəraitlə, xalqlar arasında elmi, texniki və mədəni əlaqələrin artıb möhkəmlənməsi ilə mümkün ola bilər”[3, s.18].

İngilis dilinin lüğət tərkibinin inkişafında islam mədəniyyətinin mühüm rolu olmuşdur. İslam mədəniyyətinin inkişafı yalnız ingilis dilinin lüğət tərkibini deyil, bütün dünya dillərinin inkişafına təsir edir. İngilis alimi Con Dyon Potunun “Məhəmməd və Quran” adlı kitabında

Quran haqqında yazır: “*Quran bədiilik baxımından Şərqi an şairanə əsəridir və onun əsas hissəsi (mənsur şeirlər) vəznənmiş, daxili həmqafiyəli (məsəccə) nəslədir*” [2, s.59].

“Quran” da işlənən bir çox sözlər ingilis dilinə daxil olaraq işlənir. Çünki dini fikirləri əsaslı şəkildə özündə əks etdirən “Quranda” işlənən dini terminlər ingilis dilində də işlənmə xarakterinə görə fərqlənsə də beynəlmiləl leksikanın formalaşmasının əsasını təşkil edir. Klassik Şərqi mədəniyyəti kontekstində dini üslub mühiti dini görüşlərinin fəlsəfi yöndən formalaşmasını təmin etməklə yanaşı beynəlxalq leksika kimi ingilis dilinin lüğət fondunun zənginləşməsində mühüm rol oynamışdır. Xüsusilə də həm fərdi, həm də ictimai davranış normalarını müəyyənləşdirməyə yönələn, insanların həyatında mühüm olan tarazlığın qorunmasını təmin edən dini anlayışlar ictimai əhəmiyyət kəsb edərək özünəməxsusluqla istifadə olunmuşdur. Ona görə də beynəlxalq terminlərin yaranması və yayılması da təbii olaraq daha çox halda areal amil və xalqların bir-biri ilə müxtəlif xarakterli əlaqə və münasibətlərin mövcudluğu ilə bağlıdır. Bu əlaqə və münasibətlərlə bağlı olaraq istər Azərbaycan dilində, istərsə də ingilis dilində islam mədəniyyəti ilə bağlı bir çox terminlər, onomastik vahidlər işlənmişdir. Xüsusilə, islam mədəniyyəti ilə bağlı cəmiyyətin mənəvi həyat səviyyəsinə təsir edən ərəb, fars mənşəli terminlərin böyük əksəriyyəti islam dini ilə əlaqəli olmuş, dillərdə bu gün də işləkliyini qoruyub saxlamışdır. İngilis dilində Qurani-Kərim ayələri, hədis və rəvayətlərdə işlənən dil vahidlərin işlənməsi bir tərəfdən dövrün ədəbi tələbindən irəli gəlir. Dini mətnlərlə, eyni zamanda sələflərinin əsərləri ilə yaxından tanışlıqları, eləcə də digər dini-fəlsəfələrə münasibətlərlə bağlı olaraq şaban və ramazan aylarının müsəlman dünyasında müqəddəsliyi nəzərə alınaraq bununla bağlı terminlər ingilis dilində işlənir. İslam dini, müqəddəs saydığımız dəyərləri ifadə etdir. İslam mədəniyyətinin dəyərləri ilə bağlı terminlər bütün dünya dillərinə, o cümlədən ingilis dilinə daxil olmuşdur. Dilə təsir edən amillər ilk növbədə leksik qatda özünü göstərir və burada daha bariz və aydın şəkildə üzə çıxır. Məsələn, “Quran”, peyğəmbər Məhəmməd rəsuləleyhüssəlam, on iki imam, xüsusilə Həzrət Əli və imam Hüseyin adı ingilis dilinin lüğət tərkibinə daxil olmuşdur. **Bununla yanaşı Allahu əkbər** - Müxtəlif hallarda müsəlmanların təkrar etdikləri möminlik formullarından biridir. **Aşura** – Şiələrin dini təqviminin əsas tarixidir. Hicrətin 61-ci ilində Məhərrəm ayının 10-da öldürülmüş şiə imamı əl-Hüseyin ibn Əlinin yad edilməsi günüdür. **Bəsmələ** - bismillahir-rəhmanir-rəhim formulunun qısa tələffüz şəkli və formulun özüdür, yəni və rəhimli və mərhəmətli Allahın adıyla bağlıdır” [5, s. 35]. **Qiblə** - Namaz qılarkən müsəlmanın üz tutduğu istiqamətdir. Əvvəlcə Məhəmməd və onun tərəfdarları üzvlərini şərqi, Qüdsə çevirirlər, lakin sonra Mədinədə Hicrətin ilkin ilində Qiblə qəti surətdə müəyyənləşdirildi və müsəlmanlar üzvlərini Kəbəyə çevirib namaz qılmağa başladılar” [5, s. 41].

Quran müsəlmanların müqəddəs kitabıdır. Məhəmməd Peyğəmbərə nazil olan ilahi vəhylərin məzmunudur. Bu müqəddəs kitabda işlənən terminlər ingilis dilinin lüğət tərkibinə daxil olaraq onu zənginləşdirir. V.Adilovun qeyd etdiyi kimi, “*dini-təbliğ xarakterli əsərlər dilinin sadəliyi və anlaşılqlığı, dini anlayışlar və hadisələrlə bağlı sözlərin işlənməsi, ümumxalq danışq dilinə məxsus leksik vahidlərin və sintaktik konstruksiyaların üstün yer tutması ilə seçilir*” [1, s. 41]. Bu məzmunlu vahidlər həm Azərbaycan dilində, həm də ingilis dilinin leksikasında işlənir. Ayırı-ayrı dillərin lüğət tərkibinə daxil olan beynəlxalq dini terminlər həmin xalqların beynəlxalq sivilizasiyaya, dünya mədəni və elmi inkişaf yoluna qovuşmasına xidmət göstərir. Əslində bu proses dilləri bir-birinə yaxınlaşdırmaqla yanaşı, xalqları milli qapalılıqdan çıxarıb onları dünya sivilizasiyasına qovuşdurur. İslam mədəniyyəti ilə bağlı ingilis dilində zəkət–zakat, müsəlman–muslim, fətva–fatwa, həcc–hajj, imam – imam, cihad –jihad, xalifah - xəlifə terminləri bu dilin xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq işlənmişdir. İngilis dilinin leksikologiyasında xüsusi fond yaradan beynəlmiləl dini terminlər dünya xalqlarının dillərinin qarşılıqlı şəkildə zənginləşməsində, eləcə də müxtəlif sistemli dillərin bir-birinə yaxınlaşmasına zəmin yaradır. Məsələn, **zəkət** - şəriət qanunu ilə əmlak və gəlir üzərində qoyulan vergidir. Nəzəri cəhətdən bu vergi icmanın ehtiyaclarına sərf olunur və yoxsul müsəlman arasında bölüşdürülür; **imam** – Müsəlman icmasının ibadət zamanı öndə duran Ruhani Rəhbərin bacısıdır. Sünidlərdə və şiələrdə məsciddə namaza ibadət edən adamı İmam adlandırırlar; **Kəbə** - islamın əsas ziyarətgahıdır. Məkkədəki əl-Məcid əl-Həramın həyatının ortasında binadır. Binanın cənub-qərb bucağında divara Allahın göydən

göndərdiyi “Qara daş” hörülmüşdür; **La İlahə İlləllah** – islamın başlıca eykamlarından biri olan tək Allahlığın qısa ifadəsi kimi bu formulun və onun davamının rəsmi şəxs qarşısında üç dəfə tələffüz edilməsi İslam dininin qəbul etmək mərasiminin əsasını təşkil edir; **Məkkə** - hicazda müsəlmanların əsas müqəddəs şəhəridir; **Məzhəb** – dini hüquqi məktəb mənasında işlənir. Bu terminlər ingilis dilində işləndikdə də öz məzmununu qoruyub saxlamışdır.

Dil vahidlərinin formalaşmasında ayrı-ayrı ölkələrdə baş vermiş, dünya xalqlarının bir çoxunun taleyində müəyyən rol oynamış, beynəlxalq əks sədanın yaranmasına gətirib çıxaran və dünyanın ayrı-ayrı regionlarında müəyyən dillər üçün ortaq keyfiyyət, yaxud məna daşıyan Şərq mədəniyyəti ilə bağlı sözləri müəyyən tarixi zəmində ingilis dilinə keçmişdir. Bu baxımdan ingilis dilinin lüğət tərkibinə daxil olan beynəlxalq leksika daha çox elmi, texniki, eləcə də mədəni sahələrə aid olan terminlərdir. Həmin terminlər müxtəlif dövrlərdə dünya dillərinə keçərək beynəlxalq terminlər sırasına daxil olub və eyni məna kəsb edir. Bu baxımdan dini təriqətlərlə bağlı bir sıra termin ingilis dilinə olduğu kimi daxil olmuşdur. Məsələn, **Əlilahi** – Özlərini əhli-həqq adlandırırdılar. XV əsrdə meydana gəlmiş şiə məssəbidir; **Ələbilər** – Əli-ibn-əbu talibin xələfləri; **Əshab** – Məhəmmədin tərəfdarlarını İslamı qəbul edən və Peyğəmbərin sağlığında müsəlman dövlətinin yaradılmasında iştirak edənlər; **Əşərilər** – Əl-Əşərinin teologiya məktəbinin davamçıları. Əşrərlərin teoloji sisteminin hamıdan əvvəl safi məzhəbinin davamçıları, özü də ilk növbədə İranda qəbul etmişdilər.

Dini adlar da ingilis dilində Muhammad - Məhəmməd, Rahman - Rəhman, Zabur - Zəbur, Raheem - Rəhim, Masha Allah – Maşallah formasında yazılır. Eləcə də SübhanAllah – Subhan Allah, Rəsulullah– Rasoolallah, qible – qiblah, Kəbə -Kabah, Əssalamu aleykum- Assalamu alaikum, Əmir əl-Möminin -Amir al-Mumineen formasında işlənir. Dilin lüğət tərkibini təşkil edən söz və ifadələr öz təbiətlərinə görə eyni xarakterə malik deyildir. Belə sözlər xüsusiləşmiş məna kəsb edərək, dini anlayışlarla əlaqədar müəyyən anlayışı bildirir. Bəzi terminlər isə kainat və bəşəriyyətin yaranması ilə bağlı fəlsəfi terminlərdir. Bu terminlərdə üç xüsusiyyət diqqəti cəlb edir:

- 1) təkmənalılıq
- 2) üslubi cəhətdən neytrallıq
- 3) sinonimsizlik

İslam mədəniyyəti ilə bağlı terminlərdə təkmənalılıq ən başlıca əlamətlərdən biridir. Eləcə də bu terminlər bütün üslublarda eyni mənada işlənir. Bu terminlərin əsas əlamətlərində biri də onların sinonimlərinin olmaması ilə əlaqədardır. Geniş şəkildə işlənən bu terminlər ingilis dilində sistem təşkil edir. Dünyanın aparıcı dillərindən olan ingilis dilində islam mədəniyyəti ilə bağlı beynəlmiləl leksika, yaxud leksik-terminoloji vahidlər bu dilin leksik tərkibinin müəyyən hissəsini təşkil edir və bunların işlənməsi də müəyyən tarixi zərurətlə bağlıdır. Ümumdünya arenasında ingilis dilinin yayılması beynəlxalq xarakterli bu terminlərin bir sıra dillərə daxil olmasına şərait yaradır. Təhlillərdən aydın olur ki, islam mədəniyyəti ilə bağlı terminlərin qrammatik mənimsəmədə ingilis dilinin milli xüsusiyyətləri, daxili strukturu əsas götürülür.

Nəticə: Xüsusilə alınma dini terminlər birbaşa deyil, ingilis dilinin qrammatik quruluşu nəzərə alınaraq dilə daxil olur. Bununla da dini terminlər ingilis dilinin qrammatik quruluşu nəzərə alınaraq mənimsənilir.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Adilov V. XIX əsr Azərbaycan ədəbi dilinin elmi üslubu, Bakı: Nurlan, – 2002. - s.15.
2. Dyon, C.P. Məhəmməd və Quran (red. və ön sözün müəll. M.Nağısoylu; tərc. M.Y.Yusifli) Bakı, 2009, 149 s.
3. Həsənov H.Ə. Müasir Azərbaycan dilinin leksikologiyası. –Bakı: Maarif, 1988. - 308s.
4. Qasımov M. Azərbaycan dilinin terminologiyasının əsasları, Bakı, Elm, 1973.
5. **İslam . Bakı, 1987**

6. Sadıqova Sayalı. Azərbaycan terminologiyasının nəzəri əsasları, Bakı, Elm və təhsil, 2025, səh.718.

Jalə Məmmədova

*Место терминов, связанных с исламской культурой
в лексика английского языка*

Резюме

В статье определяется место терминов, связанных с исламской культурой, в лексиконе английского языка. Как уже упоминалось, развитие взаимоотношений между языками мира обусловлено влиянием различных факторов. Эти взаимоотношения влияют на обогащение словарного состава различных языков мира и процесс развития каждого из них. В результате взаимоотношений значительная часть слов, требующих номинации, легко заимствуется из других языков. Культурные связи между народами, помимо осуществления чистого сотрудничества, укрепляют языковые связи и обогащают лексический пласт английского языка, приобретая международный лексический статус. Эти термины используются в различных системных языках единообразным по форме и содержанию образом и составляют основу интернациональной лексики. Исламская культура сыграла важную роль в развитии словарного состава английского языка. Установлено, что в английском языке, одном из ведущих языков мира, интернациональная лексика или лексико-терминологические единицы, связанные с исламской культурой, составляют определённую часть лексического состава этого языка, и их развитие также связано с определённой исторической необходимостью.

Ключевые слова: терминология, концепт, пророк, хадис, терминология, номинативный падеж, концепт, термин.

Jala Mammadova

*The place of terms related to islamic culture
in the english lexicon*

Summary

The article determines the place of terms related to Islamic culture in the English lexicon. As mentioned, the development of mutual relations between the world's languages is caused by the influence of various factors. Such relations affect the enrichment of the vocabulary of various world languages and the development process of each language. As a result of mutual relations, a significant part of the words that require nomination are readily adopted from other languages. Cultural relations between peoples, in addition to realizing pure cooperation, increase language ties and enrich the lexical layer of the English language by gaining international lexical status. These terms are used in various systematic languages in a way that is consistent in form and content and constitute the basis of international lexicon. Islamic culture has played an important role in the development of the vocabulary of the English language. It is determined that in English, one of the leading languages of the world, international lexicon or lexical-terminological units related to Islamic culture constitute a certain part of the lexical composition of this language, and their development is also associated with a certain historical necessity.

Keywords: terminology, concept, prophet, hadith, terminology, nominative, concept, term.

Çapa tövsiyə edən: *Azərbaycan Dillər Universiteti*

Rəyçilər: *professor İsmayıl Məmmədli*
fil.e. dok. Nəriman Seyidaliev